

РЕШЕНИЕ

№ 32290

гр. София, 02.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, III КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 04.04.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Десислава Корнезова

ЧЛЕНОВЕ: Боряна Петкова

Полина Величкова

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **1278** по описа за **2024** година докладвано от съдия Боряна Петкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 – чл.228 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Образувано е по касационна жалба на юрк. Д. Д., като пълномощник на АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ (АПИ), представлявана от председателя на Управителния съвет (УС), срещу РЕШЕНИЕ от 11.12.2023г. на СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, Наказателно отделение, 132^{-ри} с-в по н.а.х. дело №11378 по описа за 2023г.

Касаторът претендира за неправилност на обжалвания съдебен акт като постановен в противоречие с материалния закон. Оспорва изводите на съда, че за нарушение на чл.179, ал.3б от Закона за движението по пътищата (ЗДвП) не е предвидена възможност за издаване на електронен фиш (ЕФ). Твърди, че буквалното тълкуване на правната норма е довело до постановяване на неправилно решение. Смята, че нормата на чл.189ж ЗДвП следва да се тълкува систематично, като се отчитат и другите текстове на закона, регламентиращи начина по който се установяват и санкционират нарушенията свързани с неизплащане на дължимите пътни такси. Поддържа, че наличната в чл.189ж, ал.1 ЗДвП правна празнота касае единствено процесуалните правила, а при приравняването на ЕФ към Акта за установяване на административно нарушение (АУАН) и Наказателно постановление (НП), по отношение на правното му действие, не съществува и риск от ограничаване правото на защита на адресатите на нормата, защото ЕФ се обжалва по същия начин, както едно НП. Прави искане за отмяна на обжалваното съдебно Решение и вместо него, по същество на спора, да бъде потвърден ЕФ №[ЕГН], издаден от АПИ.

Ответникът – „КРИС ТРАНС 03“ ООД, ЕИК [ЕГН], оспорва жалбата. В отговор на касационната

жалба и в писмени бележки от 05.02.2025г. поддържа, че обжалваното съдебно Решение е правилно и липсват касационни основания за неговата отмяна. Позовава се на европейското законодателство в тази насока с твърдения, че националната правна уредба не съответства на Директива 1999/62/ЕО и на приложимите актове от правото на ЕС - Регламент за изпълнение /ЕС/ 2020/204, респективно 2009/750/ЕО: Решение на Комисията от 6 октомври 2009г. Според него, при съобразяване на задължителното тълкуване на съюзното законодателство, дадено в Решение от 21.11.2024 г. по дело C-61/23 на Съда на Европейския съюз (СЕС), се налага и извод, че процесният ЕФ е издаден в противоречие с принципа на пропорционалност. Навежда доводи за това, че извършеното нарушение е маловажно и следва да бъде приложена разпоредбата на чл.28 ЗАНН. Претендира да му бъдат присъдени разноски.

Прокуратурата на РБългария, представлявана от прокурор К. от Софийска градска прокуратура (СГП), дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, като взе предвид наведените касационни доводи, извърши проверка на обжалваното съдебно Решение, съобразно чл.218, ал.2 АПК и след като прецени събраните доказателства, приема от правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл.211 АПК и е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, а разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

С ЕФ №[ЕГН], издаден от АПИ, на основание чл.187а, ал.2, т.3 вр. с чл.179, ал.3б ЗДвП, на „КРИС ТРАНС 03“ ООД е наложено административно наказание „имуществена санкция“, в размер на 2500 (две хиляди и петстотин) лева, за това, че на 09.06.2021г., в 20²⁰ часа е засечено с контролно устройство с идентификатор №10182 пътно превозно средство (ППС), вид влекач, марка и модел „МАН ТГХ 18.480 БЛС“, с технически допустима максимална маса 19000, брой оси 2, екологична категория Евро 5, в състав с ремарке с общ брой оси 5, с обща техническа допустима максимална маса на състава 44000) с държавен контролен (ДК) [рег.номер на МПС], в [община], по път А-6, км. 50+427, с посока намаляващ километър, включен в обхвата на платената пътна мрежа, като за посоченото ППС изцяло не е била заплатена дължимата пътна такса, съгласно чл.10, ал.1, т.2 от Закона за пътищата (ЗП), тъй като за него няма валидна маршрутна карта или валидна тол декларация за преминаването, с което е нарушило чл.102, ал.2 ЗДвП. За съответното обстоятелство бил е генериран доказателствен запис (доклад) от електронната система по чл.167а, ал.3 ЗДвП, с номер на нарушението C52CE7EBFDFA0320E053021F160A2FA8. Направена е проверка относно собствеността на ППС, от която е установено, че същото е собственост на „КРИС ТРАНС 03“ ООД.

С процесния съдебен акт е ОТМЕНЕН ЕФ №[ЕГН].

За да постанови този правен резултат първостепенният съд е приел, че процесният ЕФ е издаден при съществено нарушение на процесуалните правила, тъй като е била нарушена процедурата по която е ангажирана административно-наказателната отговорност на дружеството. Решаващият състав е обосновал извод, че законодателят е предвидил възможността да се издава електронен фиш за нарушения по чл.179, ал.3 ЗДвП, но не и за такива по ал.3б на чл.179. Изяснил е, че процедурата за налагане на административно наказание за нарушенията по чл.179, ал.3б ЗДвП е предвидена в чл.189е, ал.1 и сл. ЗДвП и включва съставяне на АУАН и издаване на НП, а не на ЕФ. Нарушен е императивният ред на закона за ангажиране на административно-наказателна отговорност, в резултат от което са ограничени правата на лицето, сочено за нарушител да направи своите възражения и да ангажира доказателства в тяхна подкрепа в рамките на утвърдената от закона процедура.

Тези изводи се споделят изцяло от настоящия решаващ състав.

Пред касационната инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по смисъла на чл.219, ал.1 АПК, поради което и на основание чл. 220 АПК се приемат за доказани фактите, така, както са установени от СРС, 132-^{ри} състав.

В случая отговорността на дружеството е ангажирана за нарушение на чл.102, ал.2, вр. чл.179, ал.3б ЗДвП. Съгласно чл.139, ал.5 ЗДвП движението на ППС по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, се извършва след изпълнение на съответните задължения, свързани с установяване размера и заплащане на пътните такси по чл.10, ал.1 ЗП.

Според регламента на чл.102, ал.2 ЗДвП, собственикът е длъжен да не допуска движението на ППС по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, ако за него не са изпълнени задълженията във връзка с установяване на размера и заплащане на съответната такса по чл.10, ал.1 ЗП, според категорията на ППС.

С нормата на чл.10, ал.1, т.2 ЗП за преминаване по платената пътна мрежа е предвидено въвеждането на смесена система за таксуване на различните категории ППС и такси на база време и на база изминато разстояние: такса за изминато разстояние – ТОЛ такса за пътни ППС по чл.10б, ал.3 ЗП. Заплащането на ТОЛ таксата дава право на едно ППС да измине разстояние между две точки от съответния път или пътен участък, като изминатото разстояние се изчислява въз основа на сбора на отделните ТОЛ сегменти, в които съответното ППС е навлязло, а дължимите такси се определят въз основа на сбора от таксите, изчислени за съответните ТОЛ сегменти. Таксата за изминато разстояние се определя в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на ППС, броя на осите и от екологичните му характеристики и се определя за всеки отделен път или пътен участък.

В чл.179, ал.3б ЗДвП е предвидена санкция за собственик на ППС от категорията по чл.10б, ал.3 ЗП, за което изцяло или частично не е заплатена дължимата такса по чл.10, ал.1, т.2 ЗП. Тази разпоредба се допълва от текста на чл.187а ЗДвП, според който при установяване на нарушения по чл.179, ал.3-3б ЗДвП в отсъствие на нарушителя - каквото е процесното, се смята, че ППС е управлявано от собственика му. В ал.2 на чл.187а е посочено, че когато собственик на ППС е юридическо лице, се налага имуществена санкция по т.3 от същата алинея в размер на 2 500 лева, каквато санкция е наложена в случая.

Съгласно чл.39, ал.4 ЗАНН, за случаи на административни нарушения, установени и заснети с техническо средство или система в отсъствие на контролен орган и нарушител, когато това е предвидено в закон, овластените контролни органи могат да налагат глоби в размер над необжалваемия минимум по ал.2, за което се издава ЕФ. Следователно, за да бъде издаден ЕФ за процесното нарушение по чл.179, ал.3б ЗДвП, това трябва да е предвидено в закон.

Касационната инстанция споделя мотивите на първостепенния съд, че законодателят е предвидил в разпоредбата на чл.189ж, ал.1 ЗДвП възможност за издаване на електронен фиш само и единствено за нарушения на чл.179, ал.3 ЗДвП, но не и тези по ал.3б на чл.179 ЗДвП, поради което и издаденият ЕФ за ангажиране отговорността на нарушителя за извършеното от него административно нарушение следва да бъде отменен само на това основание. Новата редакция на чл.189ж, ал.1 ЗДвП според която „при нарушение по чл.179, ал.3 – ал.3б, установено и заснето от електронната система по чл.167а, ал.3, може да се издава ЕФ в отсъствието на контролен орган и на нарушител за налагане на глоба или имуществена санкция в размер, определен за съответното нарушение“ е влязла в сила от 13.02.2024г. (ДВ бр.13 от 2024г.) и следователно е неприложима към нарушение извършено на 31.05.2021г., при липса на изрична норма за това.

Така, съгласно разпоредбата на чл.189е, ал.1 и ал.2 ЗДвП, актовете за установяване на административни нарушения по чл.179, ал.3 - Зв се съставят от длъжностните лица на службите

за контрол по чл.165, чл.167, ал.3 - 3б и чл.167а, съобразно тяхната компетентност (ал.1), като при установяване на нарушение по чл.179, ал.3 - 3б преди съставяне на АУАН, контролните органи уведомяват нарушителя за възможността да заплати таксата по чл.10, ал.2 ЗП. Когато актът за установяване на нарушението се съставя в отсъствие на нарушителя, възможността за заплащане на тази такса се предоставя с връчването на акта (ал.2). Посочената разпоредба изрично регламентира, че за административни нарушения по чл.179, ал.3 - 3в се съставят АУАН и определя компетентността на органите, които ги издават. Горните разпоредби са допълнителен аргумент, че към момента на констатиране на нарушението по чл.179, ал.3б ЗДвП е следвало да се състави АУАН, а не ЕФ.

Липсата на изрична законова норма към датата на извършване на нарушението – 31.05.2021г., за нарушение по чл.179, ал.3б ЗДвП, изключва възможността за съставяне на ЕФ за този вид административни нарушения. Като е издал процесния ЕФ, административнонаказващият орган е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, затова отменящото го решение на районния съд е правилно и следва да бъде оставено в сила.

Законодателят ясно и категорично е предвидил с един и същи закон, че установяването на конкретно нарушение става чрез съставяне на АУАН, а за друго, също така конкретно посочено нарушение може да се състави ЕФ. При това положение е недопустимо да се допълва съдържанието на законова разпоредба, предвиждаща административнонаказателна отговорност с аргументи от съдържанието на норми, уреждащи правомощията на държавни органи. Не може да обоснове съставянето на електронен фиш за нарушение по чл.179, ал.3б и препратката за влизане в сила на електронните фишове, съдържаща се в чл.189ж, ал.7 ЗДвП, след като в ал.1 на нормата не е предвидена възможност за съставяне на електронен фиш за нарушение по чл.179, ал.3б ЗДвП (в сила към датата на издаване на процесния ЕФ). След като цели административнонаказателна репресия, законодателят следва да бъде ясен, конкретен и точен при създаването на правните норми.

Изложеното в мотивите на настоящото решение е в съответствие с формираната от мнозинството касационни състави на АССГ съдебна практика по приложението на чл.189ж, ал.1 във вр. чл.179, ал.3б (редакция преди изменението ДВ, бр. 13 от 2024г.), към която настоящият състав се придържа с оглед дължимото еднакво приложение на закона към еднаквите случаи.

Съгласно чл.2, §7 от Регламент за изпълнение /ЕС/ 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019 година относно подробните задължения на доставчиците на Европейската услуга за електронно пътно таксуване (ЕУЕПТ), минималното съдържание на заявлението за област на ЕУЕПТ, електронните интерфейси, изискванията за съставните елементи на оперативната съвместимост и за отмяна на Решение 2009/750/ЕО, доставчиците на ЕУЕПТ информират незабавно ползвателите на ЕУЕПТ за всеки случай на недекларирана пътна такса във връзка с неговата сметка и предлагат възможност за отстраняване на нередността преди предприемането на принудителни мерки, когато такава е предвидена съгласно националното законодателство. В случая не се установява, нито се твърди това уведомяване да е било предприето и да е предложена възможност за отстраняване на нередовността. Не може да се приеме, че цитираната разпоредба на Регламента е изпълнена с включването в текста на ЕФ на указания, че последният ще бъде анулиран при заплащане на компенсаторна такса, за чиито размер не е налице информация в ЕФ, доколкото е съизмерима с дължимата пътна такса по чл.10, ал.1, т.2 ЗП.

Като самостоятелно основание за отмяна на обжалвания ЕФ следва да бъде посочено, че при издаването му е нарушен принципът на пропорционалност. Настоящата касационната инстанция намира, че наложеното наказание е непропорционално на тежестта на извършеното нарушение като съобразява в тази връзка Решение от 21.11.2024г. по дело C-61/2023 г. на СЕС, съгласно което

член 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 година относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури, изменена с Директива 2011/76/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011г., трябва да се тълкува в смисъл, че посоченото в него изискване за съразмерност не допуска система от наказания, която предвижда налагане на глоба или имуществена санкция с фиксиран размер за всички нарушения на правилата относно задължението за предварително заплащане на таксата за ползване на пътната инфраструктура, независимо от характера и тежестта им, включително когато тази система предвижда възможността за освобождаване от административнонаказателна отговорност чрез заплащане на „компенсаторна такса“ с фиксиран размер.

При този изход на спора и на основание чл.63д, ал.1 ЗАНН във вр. с чл.143, ал.3 АПК, на ответника по касация се дължат разноски за адвокатско възнаграждение за касационното производство, в размер на 600 (шестстотин) лева, съгласно представения списък и доказателства за извършването им.

Така мотивиран и на основание чл.221, ал.2 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, III^{-ти} Касационен състав

РЕШИ

ОСТАВЯ В СИЛА РЕШЕНИЕ от 11.12.2023г. на СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, Наказателно отделение, 132^{-ри} с-в по н.а.х. дело №11378 по описа за 2023г.

ОСЪЖДА АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“, представлявана от председателя на УС, с адрес: 1606 С., [улица], да заплати на „КРИС ТРАНС 03“ ООД, ЕИК [ЕГН], сумата от 600 (шестстотин) лева – разноски по к.а.х. дело №1278/2024г.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.